

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ข
บทคัดย่อ	ฉ
Abstract	ญ
บทที่ 1 : บทนำ	1
1.1 ที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 ทฤษฎีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
บทที่ 2 : วิธีการวิจัย	32
2.1 วิธีดำเนินการ	32
2.2 ขั้นตอนการวิจัยและวัสดุอุปกรณ์	33
บทที่ 3 : ผลการวิจัยและบทวิจารณ์	38
3.1 ผลของเวลาการบดผสมผงโลหะนิกเกิลและไทเทเนียม	38
3.2 ผลของอุณหภูมิและเวลาอบผนึกต่อการเกิดเฟส NiTi	41
3.3 สมบัติการเปลี่ยนเฟสของวัสดุจำรูป NiTi ที่สังเคราะห์	48
3.4 ความแข็งแรงดึงของชิ้นงานที่อบผนึกที่อุณหภูมิสูง	52
3.5 การฝึกสอนวัสดุจำรูป	55
บทที่ 4 : สรุปและข้อเสนอแนะ	57
4.1 สรุป	57
4.2 ข้อเสนอแนะ	58
เอกสารอ้างอิง	59
กิตติกรรมประกาศ	61
ภาคผนวก	62

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
บทที่	
1.1 กลุ่มโลหะผสมจำรูปที่ค้นพบ	7
1.2 สมบัติเชิงกลของ NiTi	8
1.3 การจำแนกชิ้นส่วน P/M	22
บทที่	
3.1 สรุปผลวิเคราะห์ด้วย XRD ของเวลา อบผนึก ณ อุณหภูมิ 800 900 และ 1000 °C	45
3.2 ผลวิเคราะห์อุณหภูมิการเกิด โครงสร้างด้วย DSC ของเวลาอบค 6 ชั่วโมง อุณหภูมิ อบผนึก 900°C และ 1000°C ณ เวลาอบผนึก 2 ชั่วโมง	48
3.3 สรุปผลวิเคราะห์ด้วย XRD ของเวลาอบค 3 , 6 และ 10 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิอบผนึก 1200 C ณ เวลาอบผนึก ต่างๆ	51
3.4 ผลวิเคราะห์อุณหภูมิการเกิด โครงสร้างด้วย DSC ของเวลาอบค 6 ชั่วโมง อุณหภูมิ อบผนึก	52

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
บทที่ 1	
1.1 Phase diagram ของ Ni-Ti	6
1.2 แสดงโครงสร้างโมเลกุลของดีเอ็นเอหรือเทอร์ควิกหรือเตตระโกนอลในเฟสออสเทนไนต์ (A) และ โครงสร้างโมเลกุลเฟสเซ็นเตอร์เม็ทซ์โกนอลโคลสแพ็ก ในเฟสมาร์เทนไซต์ (B) ของโลหะผสมนิเกิล-ไทเทเนียม	9
1.3 ลักษณะโครงสร้างผลึกในเฟสออสเทนไนต์(A) และเฟสมาร์เทนไซต์ (B) ของโลหะผสมนิเกิล-ไทเทเนียม	10
1.4 การเปลี่ยนแปลงรูปร่างโครงสร้างโดยรวมของโลหะผสมนิเกิล-ไทเทเนียมในเฟสมาร์เทนไซต์ เมื่อรับแรงกระทำจากภายนอก (External force) ซึ่งสามารถคืนกลับสู่รูปร่างเดิมได้โดยไม่เกิดการเปลี่ยนรูปร่างอย่างถาวรเมื่อได้รับความร้อน	10
1.5 การเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรในลักษณะลื่นไถลหรือเปลี่ยนตำแหน่งไปจากเดิมของอะตอมภายใน โดยไม่สามารถคืนกลับสู่รูปร่างเดิมได้ของโลหะเหล็กกล้าไร้สนิมเมื่อได้รับความกระทำจากภายนอก	11
1.6 ผลของอุณหภูมิต่อการเปลี่ยนแปลงเฟสของโลหะผสมนิเกิล-ไทเทเนียม	12
1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างความเค้น (Stress) และความเครียด (Strain) ของลวดโลหะผสมนิเกิล-ไทเทเนียม	13
1.8 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดแรง (Load) กับระยะทาง (Deflection) ที่ลวดให้เปลี่ยนรูปร่างหรือมิติไปจากเดิม	14
1.9 การประเมินสมบัติยืดหยุ่นยิ่งยวดของลวดโลหะผสมนิเกิล-ไทเทเนียม	15
1.10 ปรากฏการณ์จ้ำรูปแบบทิศทางเดียว (One way) และสองทิศทาง (Two way)	16
1.11 วิธีการฝึกสอนเพื่อให้เกิดการจ้ำรูปแบบต่าง ๆ	18
1.12 ชุดพินซ์และแม่พิมพ์สำหรับการอัดแน่นแบบดั้งเดิม	20
1.13 ลำดับขั้นตอนการเคลื่อนที่ของเครื่องมือในวัฏจักรการอัดแน่นผง	20
1.14 เครื่องมืออัดแบบทิศทางเดียว	21
1.15 เครื่องมืออัดแน่นแบบสองทิศทาง	21

1.16 เครื่องมืออัดแน่นแบบโพททิงคาย 22

1.17 หลักการสมดุลของแรงในการอัดแน่นด้วยแม่พิมพ์ ความแตกต่างของ
ความดันที่ให้กับความดันที่ส่งผ่านเป็นผลมาจากแรงเสียดทานที่ผนัง
ของแม่พิมพ์ 23

1.18 แสดงความสัมพันธ์ของความดันที่ส่งผ่านในชิ้นงานอัดกับความหนา
ของชิ้นงาน 25

1.19 ความลาดของความดันที่ได้พ้นซ์ตัวบนในการอัดด้านเดียวในแม่พิมพ์ 25

1.20 ภาพถ่าย SEM แสดงการฟอร์มตัวของคอกคอดเนื่องจากอบผนัง 27

1.21 การอบผนังกอนุภาคทรงกลมขนาดคอกคอด X ขนาดอนุภาค D
และเส้นรอบคอกคอดมีรัศมี 28

1.22 ผลของเวลาในการอบผนังต่ออัตราส่วนขนาดคอกคอด พื้นที่ผิวลดลง
การหดตัว และการแน่นตัว 29

1.23 แบบจำลองการอบผนังกอนุภาคทรงกลมสองอนุภาคที่พัฒนาพันธะระหว่าง
อนุภาคเริ่มต้นจากจุดสัมผัส การเพิ่มขนาดของคอกคอดสร้างขอบเกรนที่รอย
ต่อระหว่างอนุภาค และในที่สุดรวมเป็นหนึ่งอนุภาคใหญ่ — 30

1.24 ภาพแสดงการแน่นตัวและการโตของเกรนขณะอบผนัง และพื้นผิวแตกหัก
ในภาพ d แสดงลักษณะที่ีต้องการคือรูพรุนทรงกลมตามบริเวณขอบเกรนใน
ขั้นตอนสุดท้ายของการอบผนัง 31

บทที่ 2

2.1 ขั้นตอนการวิจัย 32

2.2 หม้ออบคเหล็กกล้าไร้สนิม (Stainless steel) 33

2.3 (a, b, c) แม่พิมพ์อัดขึ้นรูปชิ้นงาน 34

2.4 รูปชิ้นงาน 35

2.5 แสดงภาพการอบผนังด้วยเตาเผา 35

2.6 ระบบของอุปกรณ์ฝึกสอน 36

2.7 อุปกรณ์การฝึกสอน(ชุดควบคุมอุณหภูมิ) 37

2.8 อุปกรณ์การฝึกสอน(ชุดยึดจับชิ้นงาน) 37

บทที่ 3

3.1	ผลวิเคราะห์ XRD ของเวลาบด 0, 3, 6 และ 10 ชั่วโมง	38
3.2	ลักษณะรูปร่างของผงโลหะก่อนและหลังบด	39-41
3.3	การกระจายอนุภาคของผงโลหะ Ni-Ti ก่อนอบผง	42
3.4	ผลวิเคราะห์ XRD ของเวลาบด 0, 3, 6 และ 10 ชั่วโมง อุณหภูมิอบผง 800 °C เวลาอบผง 1 ชั่วโมง	42
3.5	ผลวิเคราะห์ XRD ของเวลาบด 0, 3, 6 และ 10 ชั่วโมง อุณหภูมิอบผง 800 °C เวลาอบผง 2 ชั่วโมง	43
3.6	ผลวิเคราะห์ XRD ของเวลาบด 0, 3, 6 และ 10 ชั่วโมง อุณหภูมิอบผง 900 °C เวลาอบผง 1 ชั่วโมง	44
3.7	ผลวิเคราะห์ XRD ของเวลาบด 0, 3, 6 และ 10 ชั่วโมง อุณหภูมิอบผง 900 °C เวลาอบผง 2 ชั่วโมง	44
3.8	ผลวิเคราะห์ด้วย XRD ของเวลาบด 3 ชั่วโมง อุณหภูมิอบผง 1200 °C เป็นเวลาต่างๆ	46
3.9	ผลวิเคราะห์ด้วย XRD ของเวลาบด 6 ชั่วโมง อุณหภูมิอบผง 1200 °C เป็นเวลาต่างๆ	46
3.10	ผลวิเคราะห์ XRD ของตัวอย่างที่บด 10 ชั่วโมงอบผงที่อุณหภูมิ 1200 °C เป็นเวลาต่างๆ	47
3.11	ผลวิเคราะห์ XRD ของตัวอย่างที่บด 3, 6 และ 10 ชั่วโมงอบผงที่อุณหภูมิ 1200 °C เป็นเวลา 1.5 ชั่วโมง	47
3.12	ผลวิเคราะห์ DSC ของตัวอย่างที่บด 6 ชั่วโมง อบผงที่อุณหภูมิ 900 °C เป็นเวลา 2 ชั่วโมง	49
3.13	ผลวิเคราะห์ DSC ของตัวอย่างที่บด 6 ชั่วโมงอบผงที่อุณหภูมิ 1000 °C เป็นเวลา 2 ชั่วโมง	50
3.14	ผลวิเคราะห์ DSC ของตัวอย่างที่บด 6 ชั่วโมง อบผงที่อุณหภูมิ 1200 °C เป็นเวลา 1.5 ชั่วโมง	51
3.15	ผลวิเคราะห์ DSC ของตัวอย่างที่เวลาบด 6 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิ อบผง 1200 °C เป็นเวลา 1.5 ชั่วโมง และหลังการกระทำทางความร้อน	52

- 3.16 Stress-strain curve เวลาบด 6 ชั่วโมง อุณหภูมิอบผงนิก 1200°C เวลา
อบผงนิก 2.5 ชั่วโมง (1), 2 ชั่วโมง (2), 1.5 ชั่วโมง (3) และ 1 ชั่วโมง (4) 53
- 3.17 ผลวิเคราะห์ด้วย XRD ของเวลาบด 6 ชั่วโมง อุณหภูมิอบผงนิก 1200°C เป็นเวลา
1.5 ชั่วโมง (After sintering) 54
- 3.18 Stress-strain curve เวลาบด 6 ชั่วโมง อุณหภูมิอบผงนิก 1200°C เป็นเวลา
1.5 ชั่วโมง (1) หลังการอบผงนิก (2) หลังการกระทำทางความร้อน 54
- 3.19 ผลของ TWSME (Two way shape memory effect) ต่อจำนวนการฝึกสอน
(Number of cycles) 56
- 3.20 อัตราส่วนของ TWSME (Two way shape memory effect) หลังจากผ่านการฝึกสอน
(Number of cycles) 56